

Jeg tillader mig herved at anbefale Lovforslagene til Thinget.

Man gik derefter til den følgende Sag paa Dagsordenen, som var:

Folkethingensmanden for Svendborg Amts 3de Valgkreds (S. A. Hansen) indbringer:

Forslag til Lov om Forandringer i Fæstellovgivningen.

S. A. Hansen: Det kan ikke være min Mening nu igjen at ville bringe Fæstesagens Historie i Rigsdagen paa Omtale; thi den maa staae klart for Erindringen fra forrige Samling. Sagen blev optagen paany i næstforrige Session, og det forekom mig klart, at man, naar den atter var reist i den Lovgivende Forsamling, maatte vedblive at holde fast paa den og komme frem med den, saalænge det var muligt for dem, der ansee dette Forhold for foreløbet og ønske at slippe bort derfra. Efterhaanden som Bausfæstlighederne viste sig, maatte man da see, fra hvilken Kant de kom, og derefter maatte man bestemme sig for, hvilke mulige nye Veie man vilde slaae ind paa, for at denne Sag kunde gjøre flere Skridt fremad imod sin Afslutning. Thinget vil erindre, at jeg i sidste Samling indbragte et Lovforslag om Fæstegodssets Løsning, der var aldeles forskjellig fra det, som forelaa i næstforrige Samling. Det sidstnævnte mødte her i Thinget og navnlig fra Regjeringens Side en afgjort Modstand, idet der blev givet en kort Erklæring om, at man slet ikke vilde indlade sig derpaa. Jeg søgte da at tage Sagen fra en anden Side, idet jeg byggede mit Forslag paa et Grundlag, som tidligere havde vundet Bifald hos begge Afdelinger af den lovgivende Magt, men medens man her i Thinget sluttelig gik ind paa dette Forslag, saaledes som det endelig fremtraadte her, og medens Regjeringen ikke absolut stillede sig imod det, hvorimod den med Forandringer som den antydede maatte antages at kunne slutte sig dertil, mødte det i Landstthinget en saa afgjort Modstand at man ikke engang vilde forhandle om Lov-

forslagets Enkeltheder, men reent ud afviste det som bygget paa et Grundlag, der aldeles ikke kunde komme i Betragtning. Siden dette Lovforslag havde denne Skæbne, har jeg overveiet, om man for Fremtiden skulde opgive disse Bestræbelser, om man skulde ansee det for uopnaeligt at komme videre med denne Sag og derfor lade den skjotte sig selv, eller hvilke Veie man mulig skulde slaae ind paa for at bringe den i en anden Gænge og føre den videre. For at komme til en sikker Slutning herom, maatte jeg naturligvis søge tilbage til, hvorledes de Medlemmer af Landstthinget, som bestemt afviste Forslaget, havde stillet sig; om de vilde, at Lovgivningsmagten ikke mere skulde beskæftige sig med denne Sag, eller om de meente, at der var andre Veie at gaae. Ved at see efter og at undersøge Alt, hvad der er anført, fornemmelig i den Betænkning, der blev afgiven af Landstthingets Udvalg og navnlig af Fleertallet deri, bemærkede jeg imidlertid, at det var meget langt fra, at der deri var nogen Grund til at opgive fremdeles at arbejde for denne Sag, hvorimod man endog maa være dette Fleertal taknemmelig for, at det har paaviist andre Veie, der kunne være rigtige og nyttige til at føre til Maalet. Det er derfor Landstthingsudvalgets Fleertals Betænkning, som er det Grundlag, hvorpaa mit nye Forslag er bygget. Jeg skal først bemærke, at hele Udvalget har været enigt om at udtale, „at Fæstegodssets Overgang til Selveieendom er et Formaal, der, saalænge det ikke fuldstændigen er blevet naaet, ingeninde bør tabes af Sigte af Lovgivningsmagten“, og Fleertallet yttrede, at det maatte „udtrykkelig forvare sig imod, at der skulde tillægges det den Anskuelse, at Lovgivningsmagten . . . nu burde lægge Hænderne i Skjødets og standse Bestræbelserne for at søge yderligere Midler til Diemedets Opnaaelse“. Det udtalte dog tillige, at man ikke skulde gaae den directe Veie, men at man skulde bruge indirekte Midler, og at den Retning, som i og for sig efter hele den tidligere Udvikling maatte ansees som den rigtige og naturlige, var, at der arbejdedes hen til frivillige Salg. Ved nærmere at eftersee, hvorledes man da antydede, at der skulde arbejdes hen til saadanne frivillige Salg, fandt